

PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

PODGORICA, FEBRUAR 2015.GODINE

UVODNE NAPOMENE

Djelatnost Zavoda, saglasno poslovima utvđenim Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti, Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o organizovanju javne ustanove za smještaj lica sa posebnim potrebama „Sl. List CG,, Br.13/14 obuhvata:

- smještaj odraslih lica sa invaliditetom (umjerene, teže i teške intelektualne teškoće i poremećaji iz autističnog spektra);*
- radno-okupaciono angažovanje u skladu sa fizičkim i psihičkim sposobnostima, kulturno-zabavne aktivnosti i sl. ;*
- zdravstvenu zaštitu u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita i zdravstveno osiguranje.*

Pravilnikom o bližim uslovima i standardima za obavljanje stručnih poslova u socijalnoj i dječjoj zaštiti “Sl.list CG” BR.56/2013 i Pravilnikom o bližim uslovima za pružanje i korišćenje,normativima i minimalnim standardima usluge smještaja odraslih i starih lica „Sl.list CG“ br.58/2014,bliže se uređuju stručni poslovi u socijalnoj i dječjoj zaštiti,kao i normativi i minimalni standardi usluge smještaja odraslih lica.

Zavod je počeo sa radom 12.11.1976.godine. Kapacitet Ustanove je 130 mjesta, a trenutno je na smještaju 107 korisnika.

Zavod raspolaže sa 30.000m², zemljišta i 2.623 m² stambenog prostora.

Adresa: JU Zavod "Komanski most" – Gornja Gorica bb Podgorica

Telefon: 020- 262 259

Fax: 020 – 262 258

Maill : zavod@t-com.me

Sajt: www.juzkomanskimost.me

POLAZNE OSNOVE PLANIRANJA

U svom radu, Ustanova se rukovodi osnovnim principima socijalne i dječje zaštite:

- uvažavanje integriteta i dostojanstva korisnika socijalne i dječje zaštite*
- zabrane diskriminacije*
- informisanja korisnika*
- individualnog pristupa*
- aktivnog učestvovanja korisnika u kreiranju, izboru i korišćenju prava iz socijalne i dječje zaštite*
- uvažavanja najboljeg interesa korisnika*
- prevencije institucionalizacije i dostupnosti usluga u najmanje restriktivnom okruženju*
- pluralizma usluga i pružalaca usluga*
- partnerstva i udruživanja različitih nosilaca djelatnosti i programa, posebno na lokalnom nivou*
- transparentnosti*

PRIJEM

Iako je , deinstitucionalizacija prioritet, dok se ne razviju drugi alternativni modeli tretmana pružanja usluga podrške životu u zajednici ovih osoba, prijema će vjerovatno , i dalje biti.

Prijem korisnika treba da bude privremen i ne može se realizovati bez potrebne dokumentacije u skladu sa članom 15 Pravilnika o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja odraslih i starih lica „Sl.list CG“ BR.58/2014.

RAD SA ODRASLIM KORISNICIMA

Korisnici usluge smještaja u Ustanovu međusobno se razlikuju prema kapacitetima za samostalnu neposrednu brigu o sebi, obavljanje svakodnevnih aktivnosti i učestvovanje u životu zajednice. Nivo samostalnosti korisnika određuje njegovu potrebu za aktivnostima i podrškom koja se korisniku pruža u ustanovi, u pogledu vrste, intenziteta i obima.

Na osnovu rezultata procjene nadležne službe Zavoda, identifikovanih prioriteta potreba korisnika, sposobnosti i prepoznatih rizika sačinjava se individualni plan zaštite. U izradi i realizaciji individualnog plana zaštite, učestvuju zaduženi stručni radnik ustanove, drugi stručni radnici i saradnici u

ustanovi po potrebi, voditelj slučaja nadležnog centra za socijalni rad i po potrebi drugi stručnjaci u zajednici.

Korisnik, odnosno njegov zakonski zastupnik upoznat je sa individualnim planom zaštite i dobija primjerak istog. Nakon donošenja, realizuje se individualni plan zaštite, a bilješke o realizaciji plana i ostvarenim aktivnostima vode se u listu praćenja korisnika.

Individualni plan zaštite obuhvata :

- osnovni podaci o korisniku*
- snage i rizična ponašanja korisnika*
- kratkoročni i dugoročni cilj*
- vremenski okvir realizacije plana*
- oblasti na kojima će se raditi*
- prioritetne ciljeve, odnosno očekivane ishode*
- konkretne aktivnosti koje će se preduzimati*
- odgovorne osobe i rokove za izvršenje određenih aktivnosti*
- supervizija*

Implementacija individualnog plana zaštite podrazumijeva rad na sledećim oblastima:

-Formalno pravna zaštita podrazumijeva formalno zaštićene interese, potrebe i prava korisnika, što podrazumijeva regulisanje ličnih dokumenata, starateljske zaštite, imovinsko- pravnih odnosa kao i redovne kontakte sa starateljem i centrima za socijalni rad.

-Pripadnost porodici, zasniva se na osnovnim principima da svaka osoba ima pravo da zna svoje porijeklo, kao i da ostvaruje kontakte sa članovima svoje uže i šire porodice. Rad u ovoj oblasti podrazumijeva aktivnosti u cilju pronalaženja, motivacije i spajanja sa porodicom. Ukoliko porodica ne ostvaruje kontakt sa korisnikom iz objektivnih razloga (bolest, starost i slično) Ustanova organizuje i ubuduće će nastojati da realizuje kućne posjete korisnika porodici.

-Očuvanje kognitivnih funkcija podrazumijeva kontinuirano održavanje i unaprjeđenje već postojećeg nivoa. Aktivnosti u ovoj oblasti se realizuju kroz individualni rad sa defektologom i psihologom, kao i grupni rad u okviru okupacionih grupa.

-Vještine staranja o sebi podrazumijevaju održavanje postignutog nivoa uz nastojanje za unaprjeđivanjem. U ovom dijelu od nivoa samostalnosti korisnika

određena je potrebna podrška korisniku(samostalno uz podsjećanje,podsticaj, podrška, nadzor, i fizičko prisustvo drugog lica).

***-Socijalizacija** podrazumijeva održan postignut nivo, kao i unaprjeđivanje kapaciteta za uspostavljanje odnosa prema sebi, drugima i sredini. Aktivnosti u ovoj oblasti obuhvataju individualni rad sa psihologom u cilju pružanja psihosocijalne podrške i psihoterapeutskog tretmana, kao i uključivanje u veću socioterapijsku grupu, organizovani odlasci van Zavoda u cilju upoznavanja šire zajednice.*

***-Rad i okupacija** podrazumijeva kontinuiran planski organizovan i vremenski određen rad u okviru radne ili okupacione terapije.*

***-Bezbjednost**, zavisno od rizika podrazumijeva stvaranje uslova za zaštitu korisnika od povrjeđivanja ili samopovrjeđivanja.*

***-Zdravstvena zaštita** podrazumijeva očuvanje i unaprjeđenje zdravstvene zaštite korisnika.*

Na osnovu rasporeda aktivnosti planiranim individualnim planom zaštite, formiraće se grupe:

- okupacione grupe;*
- radno– okupacione grupe;*
- okupaciono terapijske grupe;*
- socio – terapijske grupe*

-Okupacione grupe

Individualnim planom zaštite planirano je da se individualni i grupni rad sa stručnim radnikom, sa ciljem stimulacije i pronalaženja adekvatnih okupacionih aktivnosti ,održavanje i unapređivanje različitih znanja, vještina, i navika u domenu kognitivnog i socijalnog funkcionisanja. Predviđeno je da se okupaciona terapija odvija po paviljonima u precizno određenim terminima radnim danima u vremenu od 09-12.30 časova.

Radno-okupaciona terapija

Individualnim planom zaštite planirano je da se radno-okupaciona terapija sa ciljem održavanja prethodno postignutog nivoa uz nastojanje za unaprijeđivanjem, realizuje radnim danima u trajanju od 3 sata adekvatno raspoređenim tokom dana od 9-10.30 i od 16-17.30 časova.

Socio terapija

Individualnim planom zaštite planirano je da se socio - terapija sa ciljem razvoja grupne kohezije kao i identifikovanja i rješavanja aktuelnih problema među korisnicima, realizuje kroz dvije rotirajuće socio terapijske grupe. Predviđeno je da se socio - terapija realizuje kroz dva 60-minutna susreta tokom radne nedelje.

Grupe se rotiraju jednom mjesečno između stručnih radnika, zaduženih za vođenje istih.

Revizija individualnih planova planirana je za novembar mjesec 2015.godine.

PSIHOLOŠKI TRETMAN

Rad sa korisnicima odvija se na sljedećim aspektima:

- Neposredni rad sa korisnicima kroz individualni i grupni rad;*
- Psihološka eksploracija putem: istorije slučaja, opservacije, intervjuja*
- Dijagnostički rad kroz procjenu: psihomotornog razvoja, emocionalne i socijalne zrelosti, mentalnih sposobnosti, pojedinih psihičkih funkcija, mentalnog propadanja i deterioracije ličnosti*

Psihološki tretman se realizuju kroz individualni i grupni rad u cilju pružanja psihosocijalne podrške i psihoterapijskog tretmana. Individualni rad sa korisnicima obuhvata: opservaciju ponašanja korisnika u adaptacionom periodu; opservaciju raspoloženja i emocionalnih promjena, tolerancije na frustraciju, reagovanja na konfliktne situacije, usmjeravanja pažnje i koncentracije; evidentiranje postojanja psihopatoloških ispoljavanja; razvijanje interesovanja i motivacije; opservaciju, praćenje i analizu eventualnog problematičnog ponašanja korisnika kao i učešće u prevazilaženju istog. Grupni rad sa korisnicima uključuje opservaciju grupne dinamike kao i učešće u vođenju grupa psihosocijalne podrške. Saradnja sa roditeljima ili starateljima korisnika započinje po prijemu korisnika na adaptacioni period, a nastavlja se u fazi planiranja, sprovođenja i evaluacije individualnog plana zaštite, kao i u cilju prevazilaženja eventualnog problematičnog ponašanja korisnika.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Rad zdravstvenih radnika je regulisan Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Zavoda.

Takođe, potrebno je nastaviti sa angažovanjem eksternih saradnika, a sve u cilju očuvanja i unaprjeđenja zdravlja korisnika.

FIZIOTERAPEUTSKI TRETMAN

Fizikalna terapija je važan segment medicinske terapije za poboljšanje zdravlja osoba sa težim smetnjama u razvoju. Stoga je zadatak fizioterapeuta njihova rehabilitacija, odnosno, rehabilitacija njihovog lokomotornog aparata. Ona je takođe važna za psihomotornu stabilnost uspostavljanje bolje cirkulacije i elastičnosti tretiranog dijela tijela. Izvođenje aktivnih vježbi je važno za održavanje i poboljšanje snage ekstremiteta i koordinaciju pokreta. U narednom periodu se planira, ukoliko za to bude uslova, rad fizioterapeuta na sledećim oblicima:

- Magnetna terapija*
- Dijagnostička primjena ultrazvuka*
- Termo terapija*

TRANZICIONO PLANIRANJE

Institucionalizacija osoba sa smetnjama u razvoju koja dovodi do njihove stigmatizacije svuda u svijetu se napušta i transformiše, a u nekim zemljama je uopšte i nema. Sa pojavom modela inkluzije navodi se šest dimenzija kvaliteta njihovog života:

- Indikatiri stanovanja*
- Materijalne prilike*
- Socijalni odnosi*
- Kvalitet učešća kroz različite socijalne aktivnosti*
- Stepen prihvaćenosti u društvu*
- Zadovoljstvo stručnjaka i drugih osoba koje neposredno rade sa njima*

Tranziciono planiranje će se sprovoditi u skladu sa Planom transformacije, čija je realizacija planirana u periodu od 2014. zaključno sa 2018. godinom.

STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIH

Veoma važan segment koji doprinosi poboljšanju rada, a odvija se u okviru:

- unapredjenje etičke i multikulturalne kompetencije,*
- planiranje, programiranje, praćenje i evaluacija stručnog i terapijskog rada*
- pristupi, metode i tehnike individualno-savjetodavnog rada,*
- metode i tehnike grupnog savjetodavnog rada,*
- metode i tehnike porodičnog savjetodavnog rada,*
- programi i metode razvoja životnih vještina*
- metode i tehnike samokontrole i umirivanje drugih*
- metode i tehnike rada sa autističnim osobama*
- metode i tehnike rada sa odraslim osobama sa intelektualnim invaliditetom*

Osoblje ustanove mora da se predano angažuje na inovaciji sopstvenih znanja i vještina.

Ustanova je u potpunosti otvorena prema sredini, i sve aktivnosti, odnosno svi uspjesi i neuspjesi, biće prezentovani putem sajta Zavoda. Sem saradnje sa resornim Ministarstvom, ustanova će kvalitetnije saradivati sa centrima za socijalni rad.

Prema Vodiču za pristup informacijama pružićemo sve informacije sredstvima javnog informisanja sem onih koje vodič ne dozvoljava. Posebna pažnja će se posvetiti roditeljima i rodbinom korisnika, a naročito sa lokalnim samoupravama odakle korisnici dolaze.

Neophodno je uspostaviti saradnju sa Fakultetima za spec.edukaciju i rehabilitaciju iz Beograda i Zagreba i obezbijediti gostovanje istaknutih oligofrenopedagoga Zavodu, a takođe i stručnjaka iz oblasti autizma. Posjete i saradnja sa srodnim institucijama u okruženju su sastavni dio edukacije osoblja. Saradnju ćemo nastaviti i sa Fakultetom političkih nauka-Grupa socijalni rad i socijalna politika u Podgorici.

PRIORITETI

- Revizija individualnog plana zaštite
- Evidenciju o korisnicima voditi na propisanim obrascima iz Pravilnika o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja odraslih i starih lica „Sl.list CG“ br.58/2014.
- Voditi evidenciju o korisnicima i isplati novčanih sredstava i ličnim stvarima na propisanim obrascima iz Pravilnika o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja odraslih i starih lica „Sl.list CG“ br.58/2014
- Realizacija individualnih planova zaštite
- Neprekidno raditi na tranzicionom planiranju i njegovoj realizaciji
- Raditi na angažovanju volontera
- Nastaviti saradnju sa centrima za socijalni rad u cilju preduzimanja mjera da bi se postiglo bolji kontakt porodice sa korisnicima.

- Kontinuiran rad na edukaciji zaposlenih i dobijanje konsultantske podrške sa supervizorima iz Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu
- Nastaviti saradnju sa institucijama i drugim subjektima na međunarodnom nivou

- Završiti opremanje radionica za rad i okupaciju
- Nabavka sanitetskog vozila
- Otvaranje odjeljenja za autizam
- Postavljanje prilazne rampe na upravnoj zgradi
- Ugradnja centralnog grijanja na pelet ili plin
- Postavljanje plastenika
- Montažna farma za koke nosilje
- Nabavka aparata za ultrazvučnu dijagnostiku

*Direktor
Vaselj Dušaj*